

Sukupuolten tasa-arvo sosiaali- ja terveysalan muutoksessa

Sote-henkilöstön tasa-arvotutkimus

Arja Kurvinen, Marjo Ylhäinen, Arja Jolkkonen, Petri Kahila, Anssi Keinänen, Maija Moisio, Virpi Lemponen, Aki Korsu ja Daniel Rauhut

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:7

Julkaisun pysyvä osoite

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4149-6>

Asiasanat: henkilöstö, lainvalmistelu, muutos, sukupuoli, sote-uudistus, tasa-arvo

Tiivistelmä

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää sosiaali- ja terveysalan muutoksen tasa-arvoaikutuksia sekä tuoda esille tasa-arvoon liittyviä kipupisteitä. Tutkimuksessa seurattiin maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelua ja arvioitiin tapausesimerkkien kautta muutoksen vaikutuksia sosiaali- ja terveysalan henkilöstöön sukupuolten tasa-arvon kannalta.

Sosiaali- ja terveysalan merkittävät kipukohtat liittyvät voimakkaaseen sukupuolenmukaiseen eriytymiseen sekä naisvaltaisen alan palkkaukseen. Segregaation lieventämiseksi tarvitaan laajasti erilaisia työoloihin, johtamiseen, palkkaukseen ja koulutukseen liittyviä toimia, joita tulisi käynnistää osana alan uudistusta.

Sukupuolten tasa-arvokysymyksestä muodostuu helposti naisenemmistöisellä alalla sokea piste. Uudistuksessa huomiota tulisi kiinnittää muutosjohtamiseen ja tasa-arvosuunnitelmiin muutosjohtamisen yhtenä välineenä. Muutoksen toteuttajat tarvitsevat ohjeita ja käytännön työvälineitä sukupuolten tasa-arvokysymysten arviointiin ja käsittelyyn.

Tutkimus osoitti, että lyhyellä aikavälillä organisaatiomuutos heikentää työhyvinvointia, vähentää vaikutusmahdollisuuksia omaan työhön ja vaikeuttaa työn ja muun elämän yhdistämistä. Myönteistä muutoksessa oli se, että se voi avata henkilöstölle aiempaa parempia mahdollisuuksia uralla etenemiseen sekä osaamisen kehittämiseen.

Sukupuolinäkökulma on tarpeen tiedostaa myös nais- ja miesenemmistöisillä aloilla. Organisaatioiden tulisi panostaa tasa-arvosuunnitelmiin ja henkilöstön osallisuuteen suunnitelmien laadinnassa ja käytännön toteutuksessa.